

Nr 455.

Av herr **Lindman m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 421, med förslag till lag om återställande i vissa fall av rätt till patent m. m.

I proposition nr 421 har Kungl. Maj:t till riksdagens antagande framlagt ett förslag till lag om återställande i vissa fall av rätt till patent m. m.

Syftet med den sålunda föreslagna lagstiftningen är att mildra de rubbningar, världskriget medfört på patentväsendets område. I detta syfte har man i flera länder medgivit, jämte annat, förlängning av giltighetstiden för patent, som bestått under världskriget. Någon motsvarande åtgärd har Kungl. Maj:t ej föreslagit. Emellertid har under ärendets förberedande behandling önskningsar i sådant avseende framförts av Svenska föreningen för industriellt rättsskydd, Svenska uppfinnareföreningen och Svenska patentombudsföreningen ävensom av Kommerskollegium. Därvid har man i främsta rummet haft för ögonen svenskars intressen i utlandet; ett medgivande av förlängd patenttid i Sverige vore en åtgärd ägnad att enligt reciprocitetsgrundsatsen tillförsäkra svenska innehavare av patent i åtminstone vissa främmande länder möjlighet att få dessas giltighetstid utsträckt. Då obestridligt är, att svenska innehavare av patent i utlandet varit av världskriget i stor omfattning hindrade att där utöva sina patenterade uppfinningar, finna vi nämnda synpunkt vara värd stort beaktande. Departementschefen har, utan att underkänna vikten av de för en förlängning av patenttiden anförda skälen, icke ansett sig böra förorda ett tillmötesgående av de önskningsar, som uttalats på denna punkt och ger därvid uttryck åt den förhoppningen, att i främmande länder, där möjlighet finnes till förlängning av patenttid, frånvaron av reciprocitet i detta avseende ej skall hindra svenskar att komma i åtnjutande av denna förmån. För vår del finna vi det vara mycket ringa utsikt, att i länder, där man som i Danmark antagit

Bihang till riksdagens protokoll 1920. 4 saml. 148 häft. (Nr 455—457.)

en lag, motsvarande den av Kungl. Maj:t nu föreslagna, men med möjlighet även till förlängning av patenttiden och därvid gjort reciprocitet till villkor för lagens tillämpning till förmån för utlänningar, förlängning av patenttiden skall medgivas svenska patentinnehavare, ehuru reciprocitetskravet på denna punkt ej är uppfyllt. Och vad angår länder, där möjlighet efter prövning från fall till fall beretts till förlängning av patenttiden, utan att fordran på reciprocitet i lagen uttalats, kan man med säkerhet utgå från, att vederbörande komma att ställa sig mindre tillmötesgående mot svenskars krav på förlängd patenttid, om Sverige ej medgiver reciproka förmåner, än i motsatt fall.

Vi anse således att möjlighet bör beredas till förlängning eller förskjutning av patenttiden och finner därvid den lämpligaste utvägen vara, att en viss tid högst tre år räknat tillbaka från en tidpunkt, då något så när normala förhållanden kunna anses ha inträtt, ej skall inräknas i patenttiden och att tiden i fråga, i den mån så låter sig göra, beräknas i jämna patentår. I sammanhang därmed böra bestämmelserna i sjätte paragrafen så modifieras, att patent kan sättas åter i kraft, även sedan den ursprungliga patenttiden gått till ända, så vida någon tid återstår efter det nyssnämnda tidsperiod frånräknats. Om sålunda en viss tidsrymd ej skall inräknas i patenttiden, innebär detta, att något skydd under denna tid icke skall anses hava existerat; det bör därför ankomma på vederbörande patenthavare själv, som kan hava intresse av skydds åtnjutande under samma tid, att avgöra, huruvida patenttiden skall på sådant sätt förskjutas. Tydligtvis bör någon avgiftsskyldighet ej förefinnas för den tid, som sålunda frånräknats; erlagd avgift bör därför gälla som inbetalad i förskott. Detta kan synas innebära en inkomstminskning för patentverket, men därvid är att taga i betraktande, att avgifter sannolikt komma att inflyta för samma antal patentår, som eljest, om ock först tre år senare, samt att den ökade möjligheten till återupplivande av förfallna patent kommer att tillföra patentmyndigheten avgifter, om vilka den eljest skulle gå miste.

Enligt vår åsikt böra alltså i det framlagda förslaget göras följande ändringar:

I § 6, första stycket, inskjutes efter ordet »giltighetstiden» orden »med frånräknande i förekommande fall av tid, som angives i 13 §».

I 7 §, andra stycket, insättes efter ordet »sökanden» orden »där ej annat följer av bestämmelserna i 13 §».

I 10 §, första stycket, inskjutes efter ordet »skall» orden »med det undantag, varom i 13 § sägs».

I 10 §, andra stycket, insätts efter orden »och som» orden »med iakttagande i förekommande fall av vad i 13 § är stadgat».

Efter 12 § införes följande:

»Förskjutning av patenttid

§ 13.

Patentår, som börjat att löpa den 1 januari 1917 eller senare, skall, där-
est patenthavaren före den 1 januari 1921 skriftligen hos patentmyndigheten
anmäler, att han önskar sådan förskjutning av patenttiden, anses taga sin
början först tre år senare, dock att, om patent sökts den 1 januari 1917
eller senare, första patentåret skall anses börja den 1 januari 1920 och
efterföljande patentår förskjutas endast i motsvarande grad. Under mellan-
tiden skall något skydd icke anses hava bestått. Avgift, som innan dylik
anmälan sker, erlagts för patentår, varom här är fråga, skall anses vara utan
möjlighet till återbetalning erlagd i förskott; om den erlagts med förhöjning,
skall ej heller denna kunna återfordras.

I samband med ansökning om återupplivande av patent kan patent-
havaren eller hans rättsinnehavare göra anmälan enligt första stycket och
behöver i sådant fall vid ansökningen jämlikt 7 §, andra stycket, fogas
endast sådan förhöjd årsavgift, som även med iakttagande av vad här ovan
i första stycket är stadgat, för patentets vidmakthållande, skolat erläggas
senast å dagen för ansökningens framställande eller dessförinnan.

§ 14.

Har patent, som varit förfallet, kommit att fortlöpa på grund av
bestämmelserna i 13 § utan att 11 § därå är tillämplig, vare detsamma
icke gällande mot någon, som efter det patentet förfallit men innan an-
mälan gjorts enligt 13 §, varit i utövning av den patenterade uppfinningen
inom riket eller för sådan utövning där vidtagit väsentliga åtgärder.»

13 och 14 §§ i förslaget få paragrafnummer 15 resp. 16. I den
förras första stycke utbytas orden »de i 2 och 7 §§ fastställda ansöknings-
tiderna» mot orden »de tider för ansökning eller anmälan, varom i 2, 7
och 13 §§ sägs».

Den utväg, vi här anvisat, synes oss avgjort vara att föredraga fram-
för den av kommerskollegium i samma syfte antydda. Att, såsom kollegiet tänkt
sig, medgiva en med två år generellt förlängd giltighetstid för alla vid en
viss tidpunkt, förslagsvis den 1 april 1920, gällande eller senare återupp-
livade patent innebure ett utskiftande av den ifrågavarande förmånen på
ett sätt, som måste betecknas såsom i hög grad godtyckligt och av förhål-

landena opåkallat. Ett patent, som sökts kort före nämnda tidpunkt, finge samma förlängning som ett patent, på vars utnyttjande världskriget under en följd av år kunnat verka hindrande, varemot ett patent, som sökts strax efter den ifrågavarande tidpunkten, ej alls bleve förlängt. Enligt vårt förslag blir övergången mjukare, i det förskjutningens längd varierar med hänsyn till tidpunkten för patentets sökande.

Såsom av propositionen framgår, ansåg patentverket sig ej kunna förorda en förlängning av patenttiden i betraktande av den rättsosäkerhet inom industrien, som därigenom komme att skapas. Vi kunna emellertid icke finna, att man ur denna synpunkt, som i andra länder icke tillmåtts någon avgörande betydelse, bör hava några betänkligheter mot vårt förslag. Genom innehållet i 11 § i Kungl. Maj:ts förslag och den av oss föreslagna 14 § tillförsäkras en var, som efter att ett patent förfallit varit i utövning av den patenterade uppfinningen inom riket eller för sådan utövning där vidtagit väsentliga åtgärder, rätt att, oberoende av senare åtgärder, varigenom patentet tvingas att fortleva, för framtiden avgiftsfritt bedriva sådan utövning. Och det må visserligen vara sant, att patenttidens förskjutning på av oss föreslaget sätt kan medföra, att den, som räknat på att få utöva en patenterad uppfinning åtminstone efter den ursprungliga bestämda patenttidens slut, finner sig därvid hava begått en misräkning, men detta kan näppeligen betecknas såsom någon rättsäkerhet, då allmänheten ej kan anses vid patents beviljande hava tillförsäkrats någon ovillkorlig rätt att efter 15 år få utnyttja den patenterade uppfinningen. I varje fall kan möjligheten av en misräkning i nyssnämnda avseende knappast tänkas medföra någon nämnvärd praktisk olägenhet för vårt lands industri.

Vi anse oss slutligen böra framhålla, att, då på detta område, såsom departementschefen framhållit, internationella hänsyn i stor utsträckning gjort sig gällande, Sverige genom att nu ordna sin lagstiftning på sätt vi föreslagit, torde kunna i sin mån bidra till att förhållandena i länder, där dessa frågor ännu icke fått sin lösning, bliva reglerade på motsvarande sätt till förmån för svenska patenthavare liksom för andra.

På grund av vad sålunda anförts, hemställa vi,

att riksdagen måtte antaga det i propositionen nr 421 framlagda lagförslaget efter införandet däri av de ändringar vi ovan angivit.

Stockholm den 15 maj 1920.

Arvid Lindman.

Erik Röing.

Axel Vennersten.

Malte Sommelius.
